

До Острога з любов'ю

Ведучий рубрики
Микола МАНЬКО, директор Державного історико-культурного заповідника м. Острога

На днях свій важний ювілей відзначає історик архітектури й реставраторка **Олена Годованюк**, науковий і творчий доробок якої тісно пов'язаний із нашими Острогом та Межириччям. У цій справі вона стала достойною ученицею і послідовницею визначного українського мистецтвознавця **Григорія Логвина**.

Олена Марківна народилася 10 вересня 1929 р. у м. Умань. 1957 р. закінчила Київський інженерно-будівельний інститут і чотири десятиліття плідно працювала в Київській реставраційних майстернях і Науково-дослідному інституті теорії та історії архітектури. З 1965 р. – член Спілки архітекторів України, з 1972 р. – кандидат архітектури. За її дослідженнями та проектами реставрували визначні пам'ятки вітчизняної архітектури: шляхетський дім (1962 р.) і споруди Верхнього замку (1962 – 1975 рр.) у Луцьку, Луцьку вежу в Острозі (1963 – 1970 рр.), Велику дзвіницю (1959 – 1963 рр.) та Гординикову башту (1970 – 1976 рр.) Києво-Печерської лаври. У цьому гідному переліку і реставрація перлини монастирської архітектури – Троїцької обителі в

Межиричі на Острожщині (1972 – 1978 рр.).

Вона тривалий час вивчала наш замковий комплекс, що стало темою її кандидатської дисертаційної роботи («Замок в Острозі: історико-археологічне дослідження» – К., 1972.).

З-поміж її друкованих праць – «Надбрамні башти міських укріплень Острога і Дубна»; «Нове про відомий ансамбль (монастиря у Межиричі); «Острозькі кахлі»; «Троїцький монастир-фортеця у Межиричі Острозькому та його місце у розвитку монументального зодчества України»; «Пам'ятки будівельної діяльності князів Острозьких в Острозі»; «Монастирі та храми Волинського краю».

Ветеран музейної справи, головний зберігач історико-культурного заповідника **Лариса Мазуренко** надала для нашого історичного календаря свої спогади у формі відкритого листа до ювілярки:

«Доброго дня, шановна Олено Марківно! Звертаюся до Вас зі словами великої поваги і ніжності. Не впевнена, що Ви прочитаєте цей лист, але він, скоріше, до тих, хто візьме в руки міську газету або заїде на сайт історико-культурного заповідника. Ім я хочу розповісти про Вас, про наше знайомство, зустрічі, бесіди з Вами у невеличкому музейному колективі в далекі 1970-і роки. Я тільки почала працювати в

музеї, аж тут з'явилися і Ви – столична архітекторка, яка буде вивчати історію нашого міста, обстежувати пам'ятки, писати дисертацію про замок в Острозі. Ви стали часто приїздити до нас. Ваша інтелігентність, толерантність, тактовність, людяність зробили своє: ми щиро полюбили Вас, чекали на кожен Ваш приїзд. Почалася Ваша величезна робота в Острозі й Межиричі: розкопки на Замковій горі, аксонометричні обміри пам'яток архітектури, а також чисельні поїздки по архівах Москва, Ленінграда, Львова, Варшави, Кракова. Як наслідок – захист дисертації, матеріали якої ми до цього часу використовуємо в нашій музейній роботі; велика кількість наукових статей про наші архітектурні пам'ятки; проекти їх реставрації. Ваші інтереси сягали далеко за межі архітектури. Як людина, що закохана в свою професію, Ви багато малювали. На Ваших акварелях – храми в Розважі і Сянцях, Замкова гора, Кругла вежа. І лише значно пізніше ми дізналися, що у Вас було кілька персональних виставок у Києві та інших містах.

Кожен Ваш приїзд в Острог ми намагалися організувати як свято: збиралися на замковому балконі (під старими деревами лимонів і пальм), розмовляли, мріяли, будували пла-

ни на майбутнє, пили чудовий київський чай! Щиро вдячна Вам за науку: навчаючись у Києві на заочному відділенні історичного факультету університету, частенько зупинялася у Вас, і тоді було багато цікавих розмов – від рецептів торта до Ваших найновіших наукових пошуків і проектів.

Частину свого безцінного архіву, що стосується історії Острога і Межирича, Ви передали до нашого заповідника. Уже багато років цими матеріалами користуються краєзнавці та студенти. За це Вам окреме спасибі!

Можна ще і ще говорити гарні слова, але їх буде замало, щоб передати величезну повагу і любов до Вас – мою і моїх старших колег, яких уже з нами нема – Наталі Антонівни Квацєвської та Олексія Петровича Фрідріха. Минуло багато років, але пам'ять і душа зберігають спогади про Вас, теплоту і душевність тих років, коли ми мали щасливу можливість часто з Вами спілкуватися. Багато світлих днів бажано Вам, і ще сподіваюся на зустріч.

З любов'ю Леся БАЗИЛЮК».